

Událost jako „skutečnost“ a jako „fenomén“ / Úkaz (a jev) - „fenomén“ / Jev (a úkaz) - „fenomén“

Slovem „událost“ můžeme mínit jednak toto slovo samo (pochopitelně spjaté s významem, neboť bez této spjatosti jde o pouhý flatus vocis, event. skupinu značek-písmen), nebo nějakou skutečnou událost, a také pojem a pojetí události, což vlastně znamená „událost“ jako myšlenkový model. Totéž nebo něco podobného ovšem platí o slovech „událost jako skutečnost“, neboť tu můžeme mít na mysli vedle slov samých nějakou konkrétní skutečnou událost, ale také pojem či pojetí „události jakožto skutečné“, tj. opět příslušný myšlenkový model. Chceme-li však rozlišit (a pak provést srovnání) právě „událost jako skutečnost“ a „událost jako fenomén“, je zřejmé, že nám nejde na prvním místě ani o nějakou skutečnou událost „o sobě“, tedy nezávislou na pozorovateli (to je spojeno zase se zvláštní problematikou rozdílu mezi „úkazem“ a „jevem“), ani o to, jak je nebo může být takové konkrétní „událost“ vnímána, chápána a třeba zkoumána, nýbrž o rozlišení pojmové, tedy opět o příslušné myšlenkové (intencionální) „konstrukce“, modely, a tudíž buď intencionální „předměty“ (o kterých pak prokážeme, jak a v čem jsou vadné) nebo intencionální „nepředměty“, které zachovají „událostnou“ povahu nejen událostem samým (skutečným), ale také příslušnému modelu (právě proto nenazývanému „předmět“, ale oním provizorním a zatím zdaleka ne běžným pojmenováním „nepředmět“. – Co tedy můžeme říci o těchto dvou odlišných intencionálních nepředmětech, jejichž pojmenování bylo použito shora? Užijeme-li nyní běžného, ale málokdy kriticky dostatečně kontrolovaného termínu „pojem“, jde vlastně o dva odlišné pojmy: jeden pojem nám pomáhá soustředit myšlenkové intence na model (události), zatímco druhý na fenomén (události), tedy na to, jak se nám (událost modelově) „jeví“. A protože tento druhý bod náleží vskutku k jiného okruhu problematiky, dokonce do okruhu obecné problematiky „fenomenologické“, zdá se, že vlastním problémem zůstává nadále především to, jak lze a jak je třeba myslit a pojmově uchopit událost v její událostnosti, tj. nikoliv v její momentální jsoucnosti ani v jejím vytržení z jakýchkoli a zejména časových souvislostí, nýbrž v její nenahodilé, nýbrž sjednocené, integrované proměně či proměnnosti.

(Písek, 061004-1.)